

Prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., dr.h.c. mult., emeritní rektor ČVUT v Praze – 80 let

Profesor Witzany patří mezi významné odborníky doma i v zahraničí v oblasti teorie a konstrukce pozemních staveb. Je uznávanou osobností ve sféře výzkumu a vysokoškolského vzdělávání. Je zakládajícím a čestným členem České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a působil mnoho let v jejím představenstvu. Je členem Inženýrské akademie ČR a členem Klubu českých hlav.

V roce 1991 mu byl po úspěšné obhajobě doktorské disertační práce, předložené již v roce 1977, udělen titul DrSc., roku 1993 byl jmenován profesorem v oblasti teorie a konstrukce pozemních staveb, v roce 2006 a 2007 mu byl na dvou zahraničních univerzitách udělen titul dr.h.c.

S jeho jménem je spojena řada významných změn na Fakultě stavební ČVUT v Praze, mnoho významných projektů, výzkumných prací, publikací i realizovaných experimentálních staveb, na kterých se autorsky podílel.

Profesor Witzany byl v prosinci 1989 zvolen akademickými pracovníky a studenty děkanem fakulty stavební. Během funkce děkana po tři následující volební období v letech 1990 až 1997 se zasadil o řadu zásadních změn organizace fakulty, ekonomického systému, učebních plánů a významné zlepšení prostředí a vybavení fakulty. Na základě jeho návrhu Nové koncepce studia byly přepracovány studijní plány oborů a bylo dosaženo významného sblížení studijních programů na fakultě. Inicioval vznik studijních oborů inženýrství životního prostředí, ekonomika a management a založil obor pozemní stavby a architektura, nyní úspěšný obor architektura a stavitelství.

Od roku 1990 byl vedoucím katedry konstrukční fyzika budov, od

roku 1992 do roku 2008 působil jako vedoucí katedry konstrukcí pozemních staveb.

Akademický senát ČVUT v roce 1999 a opakovaně v roce 2002 zvolil prof. Witzanyho rektorem. Během jeho působení bylo na všech fakultách zavedeno strukturované studium, došlo k nárůstu počtu studentů a doktorandů, objemu vědeckovýzkumné činnosti, počtu zahraničních studentů, k rozsáhlé investiční činnosti, vybudování sportovních zařízení univerzity, k otevření Informačního a poradenského centra, Vědeckého inkubátoru ČVUT, byly získány a rekonstruovány objekty v Kladně a Telči atd. K mimořádným výsledkům jeho úsilí patří založení Fakulty biomedicínského inženýrství a Ústavu teoretické a experimentální fyziky ČVUT v Praze, získání investičních prostředků od MŠMT na výstavbu nové Fakulty architektury i založení dvou celoškolských výzkumných center. K jeho významným opatřením v rámci ČVUT patřilo poskytování mimořádných příspěvků mladým pracovníkům do 35 let, pracovníkům, kteří dosáhli velmi dobrých výsledků ve výzkumu, a vynikajícím výzkumným týmům z fondu rektora.

Usiloval o navýšení počtu zahraničních studentů na univerzitě, posílení kontaktů a pozice ČVUT v rámci evropského univerzitního

▲ Prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., dr.h.c. mult. (foto: Tomáš Malý)

a výzkumného prostoru, byly uzavřeny smlouvy s univerzitami v USA, Kanadě, ve Střední a Jižní Americe, v Číně, v Koreji, na Tchaj-wanu a dalšími.

Jeho významný přínos k pedagogickému a vědeckému rozvoji Českého vysokého učení technického v Praze a Fakulty stavební byl oceněn řadou uznání, mj. Medailí I. stupně MŠMT ČR, Zlatou Felbrovou medailí ČVUT, Zlatou medailí ČVUT a Medailí prof. Rektoryse.

Profesor Witzany působil v řadě významných akademických institucí jako člen, popř. předseda

Vědecké rady ČVUT v Praze, Vědecké rady Fakulty stavební ČVUT v Praze, Vědecké rady 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, byl předsedou Asociace emeritních rektorů, členem správní rady ČVUT Media Lab, Rady pro certifikaci TZÚS, Rady vlády pro lidské zdroje, Akademického senátu AV ČR, Správní a následně Dozorčí rady EURO-VIA a.s. Zastával funkci předsedy Vědecké rady Národního technického muzea, byl místopředsedou České konference rektorů, členem sboru poradců premiéra pro vědu a výzkum, členem

Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace, působí ve správní radě Nadace J., M. a Z. Hlávkových.

V roce 1992 inicioval založení Asociace evropských stavebních fakult. Byl opakovaně zvolen jejím prezidentem, v současnosti je jejím čestným prezidentem. V roce 1992 založil Nadaci 17. listopadu a byl zvolen jejím předsedou. Tato nadace finančně podporuje studenty s vynikajícími studijními výsledky ze sociálně slabších vrstev. Dosud byla poskytnuta stipendia 85 studentům v celkové částce 1 104 530 Kč.

Z jeho iniciativy v roce 1992 začal na Fakultě stavební vycházet časopis Stavební obzor.

Profesor Witzany po celou dobu svého působení na ČVUT aktivně pracuje ve vědeckovýzkumné, teoretické i experimentální oblasti. Ve svém vědeckém a odborném zaměření se věnuje teorii konstrukcí a materiálů, reziduální statické bezpečnosti, spolehlivosti stavebních systémů i konstrukcí, degradačním procesům, problematice obnovy a rekonstrukcí historických staveb, památek a prefabrikovaných konstrukcí.

Jako spoluautor se s prof. Ing. arch. Karlem Janů, DrSc., podílel na koncepci a konstrukčně-statickém řešení vícepodlažních budov z ocelových prostorových jednotek z tenkostěnných lomenicových profilů. V Kloknerově ústavu ČVUT v Praze úspěšně realizoval statické a dynamické zkoušky ocelové konstrukce a podílel se na návrzích a realizaci experimentálních objektů, projektů výškových budov, superstruktur, administrativních, školských a zdravotnických staveb.

Jako spoluautor se podílel na návrhu, vývoji a rozsáhlých statických a dynamických zkouškách prefabrikovaného sloupového systému s deskovou stropní konstrukcí, který byl pro rozpory 6,3 m a 9 m úspěšně experimentálně ověřen ve VÚPS ve Veselí nad Lužnicí.

V rámci spolupráce s prof. Ing. Václavem Rojíkem, DrSc., se podílel na řadě konstrukčně-statických expertiz vícepodlažních panelových staveb a uskutečnil v Kloknerově ústavu rozsáhlý výzkum statických a dynamických

vlastností styků prefabrikovaných stěnových (panelových) konstrukcí.

Řadu let spolupracoval s tehdejší VÚPS ve Zlíně, především s Ing. Ivo Stařeckým, v oblasti statiky a nosných konstrukcí. Významná byla také jeho spolupráce s doc. Ing. Jaromírem K. Kloudou, CSc., EUR ING, v tehdejší výzkumném ústavu v Ostravě na návrhu prefabrikovaného systému z prostorových a plošných dílců. V rámci spolupráce s Pozemními stavbami Olomouc uskutečnil experimentální ověření spolupůsobení stropních dílců prefabrikované panelové konstrukce a ve spolupráci s Ing. Antonínem Postřiháčem, CSc., a Ing. Ivo Stařeckým zpracoval problematiku příčného rozdělení zatížení v prefabrikované stropní desce panelových konstrukcí.

V osmdesátých letech v rámci spolupráce s Pozemními stavbami Olomouc, Ing. Bedřichem Krejzarem, s Ing. Ivo Stařeckým a s Ing. Petrem Opletalem, CSc., ze Stavoprojektu Olomouc se jako autor otevřeného deskostěnového systému OMS, který přinesl zásadní změnu do konstrukční a statické koncepce panelových domů, podílel na realizaci experimentálního objektu a několika dalších realizovaných staveb. Úspěšné dynamické zkoušky systému (ve spolupráci s prof. Ing. Jiřím Šejnhou, DrSc.) s nepředpjatými stropními dílci tl. 150 mm, s rozpory 6,6 m a 7,2 m, spolu s realizací experimentálního objektu byly podkladem pro zpracování celostátních projektových podkladů tohoto systému.

V osmdesátých letech navrhl prof. Witzany originální způsob zajištění statické bezpečnosti výškových objektů T06 (BTS) s nedostatečně únosným struskobetonovým obvodovým pláštěm pomocí předpínaných ocelových stěn z tenkostěnných lomenicových profilů.

Na základě požadavku Magistrátu hl. m. Prahy jako vedoucí skupiny expertů navrhl čtyři varianty opravy Karlova mostu, z nichž jedna byla na základě oponentských posudků a rozhodnutí Technické správy komunikací hl. m. Prahy

vybrána pro realizaci. Ve funkci garanta technického řešení spolupracoval s Ing. Janem Křížkem, CSc., z PÚDIS a s Projektovým atelierem Ing. arch. Tomáše Šantavého na zpracování návrhu a realizaci opravy schodiště z Kamy a projektu I. etapy opravy Karlova mostu. Ve spolupráci s odborníky z ČVUT v Praze, VUT v Brně a MU v Brně (doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc., doc. RNDr. Pavel Pospíšil, Ph.D., doc. RNDr. Miroslava Gregerová, CSc.) se pod jeho vedením uskutečnil rozsáhlý teoretický, experimentální a laboratorní výzkum degradačních procesů a dlouhodobé monitorování Karlova mostu.

Jako hlavní řešitel se podílel na zpracování rozsáhlé analýzy komplexní regenerace panelových soustav realizovaných do konce osmdesátých let, následně publikované INFORMAČNÍM CENTREM ČKAIT s.r.o. a dosud používané pro navrhování rekonstrukcí těchto budov. V poslední době byla doplněna zpracováním metodik uveřejněných na stránkách Státního fondu podpory investic MMR.

V rámci výzkumných projektů NAKI I, II jako hlavní řešitel participuje na rozsáhlém výzkumu využití kompozitů na bázi vysokopevnostních vláken a injektáže pro zpevňování zděných konstrukcí historických a památkových staveb. Podílel se na obnově kláštera premonstrátní v Teplé u Mariánských lázní – statickým zajištěním narušených kleneb křížové cesty a vlhkostní analýze.

V rámci výzkumného projektu Technologické agentury ČR se jako autor a hlavní řešitel podílel na návrhu, vývoji, experimentálním ověření a úspěšné realizaci experimentálního prototypu demontovatelných prefabrikovaných systémů vícepodlažních a halových staveb a systému s řízenými dynamickými vlastnostmi, které bylo oceněno udělením čestného uznání Inženýrské akademie ČR, o.s.

Navrhl originální způsob rekonstrukce Libeňského mostu ve stavěnou ocelovou příhradovou konstrukcí, která umožňuje

zachování této architektonicky významné mostní konstrukce (puristický sloh s kubistickými prvky, P. Janák).

Je školitelem jednoho doktora, školil osm úspěšných českých a jednoho zahraničního doktora.

Byl vedoucím řešitelem více než šedesáti oponentovaných výzkumných zpráv a řešitelem čtyř interních, jedenácti externích grantů a dvou výzkumných záměrů (GAČR, TAČR, NAKI, MPO, MŠMT a TEMPUS). Jeho publikační činnost zahrnuje devět monografií; více než 230 odborných a vědeckých prací v domácích i zahraničních časopisech a sbornících mezinárodních sympozií a konferencí; je autorem a spoluautorem osmnácti vysokoškolských učebních textů; získal 27 autorských osvědčení a patentů; patnáct užitných vzorů, náleží mu autorství a spoluautorství osmi experimentálních staveb a konstrukcí.

Vědecká a odborná činnost prof. Witzanyho byla oceněna medailí za čs. výstavní pavilon, GRAND PRIX FOR ARCH za lehkou ocelovou konstrukci pro střešní nástavby, byl jmenován „Významnou osobností v oboru sanací betonových konstrukcí“, stal se vítězem projektu Vizionáři 2020 v kategorii Osobnosti.

Za významné výsledky vědecké práce mu bylo uděleno v roce 2014 nejvyšší vyznamenání Senátu Parlamentu ČR – Stříbrná medaile. Technická univerzita Vídeň mu v roce 2007 udělila Medaili Johanna Josepha Rittera von Prechtla.

Profesor Witzany stále aktivně působí na fakultě stavební, přednáší v povinných semestrálních i povinně volitelných předmětech. V současné době dokončuje se svými spolupracovníky rozsáhlou publikaci zaměřenou na obnovu a rekonstrukce historických i památkových staveb a připravuje publikaci zaměřenou na prefabrikované konstrukce pozemních staveb. ■

Autor článku:

prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA
1. místopředseda ČKAIT